

771 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot naturalisatie van *Josephus Augustus* en 23 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, 31 Maart 1948.

WILHELMINA.

771 2

ONTWERP VAN WET

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Josephus Augustus* en 23 anderen, die aan Ons een verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in de artikelen 2 en 3 genoemden voor zoveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Josephus Augustus*, geboren te *Borgerhout* (België) 5 April 1895, magazijnmeester, wonende te *Zaandam*, provincie Noordholland;
- 2°. *Chaim Awerbach*, geboren te *Libau* (Letland) 10 Mei 1892, koopman, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 3°. *Agnes Josephine Basista*, geboren te *Bottrop* (Duitsland) 22 Juli 1908, hulp in de huishouding, wonende te *Voorburg*, provincie Zuidholland;
- 4°. *Hendrik Bos*, geboren te 's-Gravenhage (Zuidholland) 7 Maart 1902, pelsdierenfokker, wonende te *Nunspeet*, gemeente *Ermelo*, provincie Gelderland;
- 5°. *Rosa Louise Laufenberg*, geboren te *Sainte-Florine* (Frankrijk) 11 September 1911, huishoudster, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 6°. *Anna Maria Luise Loening*, geboren te *Straatsburg* (Frankrijk) 2 Juli 1875, zonder beroep, weduwe van *Karl Heilbronner*, wonende te *Utrecht*, provincie Utrecht;
- 7°. *Klara Bertha Maijer*, geboren te *Bothnang* (Duitsland) 21 Maart 1900, zonder beroep, gescheiden echtgenote van *Karl Wilhelm Glatthaar*, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 8°. *Imre Medgyes*, geboren te *Csepel* (Hongarije) 27 Juli 1914, tuindersknecht, wonende te *Berlikum*, gemeente *Menaldumadeel*, provincie Friesland;
- 9°. *Alexander Poslavsky*, geboren te *Bisbee* (Verenigde Staten van Amerika) 7 Maart 1919, arts, wonende te *Utrecht*, provincie Utrecht;
- 10°. *Dagobert Scheps*, geboren te *Godesberg* (Duitsland) 21 December 1914, goudsmid, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 11°. *Wilhelmine Schrimper*, geboren te *Hehler, Schalke* (Duitsland) 11 Januari 1889, huishoudster, wonende te *Bilthoven*, gemeente *De Bilt*, provincie Utrecht;
- 12°. *Edward Swiderski*, geboren te *Wlodowice* (Polen) 6/18 October 1891, fabrikant, wonende te *Schiedam*, provincie Zuidholland;
- 13°. *György Ferenc Szervei*, geboren te *Boedapest* (Hongarije) 25 April 1908, koopman, wonende te *Soerabaia* (Nederlandsch-Indië);
- 14°. *Isio Teitler*, geboren te *Cadobestie* (Rusland) 6 Juli 1895, handelsbediende, wonende te *Batavia* (Nederlandsch-Indië);

15°. *Engelbert Terlunen*, geboren te *Haltern* (Duitsland) 6 Maart 1886, hulpbesteller bij de P.T.T., wonende te *Zuilen*, provincie Utrecht;

16°. *Heinrich Wagschal*, geboren te *Bestwina* (Polen) 10 Juni 1912, koopman, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland.

Artikel 2

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, tweede en vierde lid, aanhef en onder 3°, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Carl Wilhelm Dröge*, geboren te *Leeuwarden* (Friesland) 1 Januari 1894, winkelier, wonende te *Leeuwarden*, provincie Friesland;
- 2°. *Arthur Mildenberg*, geboren te *Schüttorf* (Duitsland) 7 October 1892, koopman, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;
- 3°. *Friedrich Carl Wilhelm Schröder*, geboren te *Amsterdam* (Noordholland) 19 Augustus 1900, chauffeur, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland.

Artikel 3

Met uitbreiding van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Rachel Awerbach*, geboren te *Antwerpen* (België) 10 December 1925, zonder beroep, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 2°. *Antonius Edward Swiderski*, geboren te *Schiedam* (Zuidholland) 15 Juli 1923, timmerman, wonende te *Schiedam*, provincie Zuidholland;
- 3°. *Cornelis Antonius Swiderski*, geboren te *Schiedam* (Zuidholland) 26 April 1925, bankwerker, wonende te *Schiedam*, provincie Zuidholland;
- 4°. *Helena Swiderski*, geboren te *Schiedam* (Zuidholland) 23 November 1926, winkeljuffrouw, wonende te *Schiedam*, provincie Zuidholland;
- 5°. *Johannes Swiderski*, geboren te *Schiedam* (Zuidholland) 8 Juni 1922, afschrijver, wonende te *Schiedam*, provincie Zuidholland.

Artikel 4

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

771 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van *Josephus Augustus* en 23 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

De in artikel 1, onder 1°, genoemde verzoeker, van Belgische nationaliteit, is sedert 1915 onafgebroken in Nederland woonachtig. Hij is met een van origine Nederlandse vrouw gehuwd en gevoelt zich Nederlander. Requestrant is als magazijnmeester werkzaam en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 2°, is van Russische herkomst. Hij heeft hier te lande gewoond van 1912 tot 1920 en van 1934 tot heden. Hij is ingeburgerd. Zijn kinderen ontvingen een Nederlandse opvoeding en genoten Nederlands onderwijs. Een zoon, die in Nederlandse militaire dienst was, is in Mei 1940 bij de verdediging van Rotterdam gesneuveld. Verzoeker is importeur van houtwaren en heeft genoegzame middelen van bestaan.

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 3°, is geboren te Bottrop (Duitsland) en bezit de Duitse nationaliteit. In 1919, op elfjarige leeftijd, kwam zij als pleegkind naar Nederland en werd in een Nederlands gezin opgenomen. In de eerste jaren na haar komst in Nederland heeft zij afwisselend hier te lande en in Duitsland verblijf gehouden, doch sedert 1924 is zij zonder onderbreking in Nederland woonachtig. Requestrante is ingeburgerd en gevoelt zich Nederlandse. Zij is als hulp in de huishouding werkzaam en kan uit eigen middelen op voldoende wijze in haar onderhoud voorzien.

De in artikel 1, onder 4°, genoemde verzoeker is te 's-Gravenhage geboren uit Nederlandse ouders. In 1925 vestigde hij zich in Canada, alwaar hij in 1928 door naturalisatie het Britse onderdaanschap verwierf. In 1938 keerde verzoeker naar Nederland terug. Hij is hier gebleven en stelt er thans prijs op ook de Nederlandse nationaliteit terug te krijgen, te meer waar hij met een Nederlandse vrouw is gehuwd en niet voornemens is zich in de toekomst elders te vestigen. Requestrant drijft de Nunspeet een pelsdierenfokkerij en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De in artikel 1, onder 5°, genoemde verzoekster is te Sainte-Florine (Frankrijk) geboren uit Duitse ouders. Zij kwam in 1930 naar Nederland en heeft sedertdien zonder onderbreking hier te lande gewoond. Verzoekster gevoelt zich ingeburgerd. Als huishoudster verdient zij het brood.

De in artikel 1, onder 6°, genoemde verzoekster is te Straatsburg (Frankrijk) geboren. Zij bezit de Duitse nationaliteit. In verband met een benoeming van haar echtgenoot tot hoogleraar in de psychiatrie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht kwam verzoekster in 1904 herwaarts. Na het overlijden van haar echtgenoot in 1914 keerde zij naar haar in Duitsland wonende ouders terug. In 1937 vestigde zij zich, komende uit Zuid-Afrika, andermaal te Utrecht. Aldaar heeft zij sedertdien onafgebroken gewoond. Zij gevoelt zich ingeburgerd en wenst hier te lande te blijven. Verzoekster geniet weduwepensioen.

De in artikel 1, onder 7°, genoemde verzoekster is van Duitse herkomst. In Mei 1926 kwam zij naar Nederland en sedertdien heeft zij steeds hier te lande gewoond. Zij gevoelt zich hier te lande thuis en wenst te blijven. Tijdens de oorlogsjaren nam requestrante aan het verzet deel. In 1943 werd zij gearresteerd en naar het kamp Ravensbrück overgebracht, waaruit zij eind 1944 werd ontslagen. De ontberingen aldaar geleden zijn oorzaak, dat zij thans nog niet in staat is zelfstandig in haar onderhoud te voorzien. Zij wordt door familie en vrienden financieel gesteund.

De in artikel 1, onder 8°, genoemde verzoeker is van Hongaarse herkomst. Hij kwam in Maart 1924, op negenjarige leeftijd, met een kindertransport naar Nederland en werd door Nederlandse pleegouders opgenomen. Sedertdien heeft verzoeker steeds hier te lande gewoond. Hij is van zijn geboorteland vervreemd, gevoelt zich in Nederland thuis en is ingeburgerd. Requestrant, die op zijn verzoek in 1943 uit het Hongaarse Staatsverband werd ontslagen, is met een Nederlandse vrouw gehuwd. Hij is werkzaam in het tuinbouwbedrijf van zijn pleegouders en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 9°, is de zoon van een in Rusland geboren vader en van een van oorsprong Nederlandse moeder. Hij is te Bisbee in de Verenigde Staten van Amerika geboren en bezit dientengevolge het Amerikaanse staatsburgerschap. In 1921 heeft het gezin de Verenigde Staten verlaten en zich in België gevestigd. In 1936 kwam verzoeker met zijn moeder naar Nederland. Sedertdien heeft hij onafgebroken hier te lande gewoond. Requestrant heeft een geheel Nederlandse opvoeding en opleiding genoten. Reeds tijdens zijn verblijf in België bezocht hij te Maastricht het gymnasium. Vervolgens studeerde hij met goed gevolg medicijnen aan de Rijksuniversiteit te Utrecht. Verzoeker is thans als arts verbonden aan het Stads- en Academisch Ziekenhuis te Utrecht. Hij is met een van origine Nederlandse vrouw gehuwd en gevoelt zich Nederlander.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 10°, is te Godesberg in Duitsland geboren uit Poolse ouders. In 1923, op negenjarige leeftijd, kwam hij met zijn moeder herwaarts. Sedertdien heeft hij onafgebroken hier te lande gewoond. Hij kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn geworden. Verzoeker, die thans zonder nationaliteit is, is met een Nederlandse vrouw gehuwd. De uit het huwelijk geboren kinderen zijn Nederlanders krachtens artikel 2, onder c, van de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap. Als goudsmid in loondienst kan requestrant op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 11°, is van Duitse herkomst. Zij vestigde zich in Augustus 1926 in Nederland en heeft sedertdien steeds in Nederland domicilie gehad. Ook van 1920 tot 1924 had zij reeds hier te lande gewoond. Zij gevoelt zich in ons land thuis en wenst te blijven. Verzoekster is als huishoudster werkzaam.

De in artikel 1, onder 12°, genoemde verzoeker is van Pools-Russische herkomst. Hij kwam in 1915 uit Duitsland herwaarts en

heeft sedertdien zonder onderbreking hier te lande gewoond. Uit zijn huwelijk met een van oorsprong Nederlandse vrouw zijn 8 kinderen geboren. Mede in het belang van deze kinderen, die allen een Nederlandse opvoeding hebben genoten, wordt het Nederlanderschap op prijs gesteld. Verzoeker zelf gevoelt zich Nederlander en is ingeburgerd. Hij is eigenaar van een timmerfabriek en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De in artikel 1, onder 13°, genoemde verzoeker is van Hongaarse herkomst. Hij is te Boedapest geboren waar hij woonde tot 1932. Hij ging toen naar Nederlandsch-Indië en vestigde zich te Soerabaia. Aldaar heeft verzoeker sedertdien zonder onderbreking gewoond. Hij gevoelt er zich thuis en is niet voornemens naar Hongarije terug te keren. Als koopman heeft hij een bestaan voor zich en zijn gezin.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 14°, is te Cadobestie in de Boekowina geboren en bezit de Oostenrijkse nationaliteit. Hij vestigde zich in 1921 in Nederlandsch-Indië en heeft, afgezien van enkele onderbrekingen in verband met Europees verlof, aldaar sedertdien steeds verblijf gehouden. Verzoeker is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd en is in het Nederlandse gemeenschapsleven opgenomen. Als handelsbediende kan hij op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn echtgenote voorzien.

De uit Haltern (Duitsland) afkomstige verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 15°, kwam op vijfjarige leeftijd naar Nederland. Hij woont thans zes en vijftig jaren zonder onderbreking hier te lande en kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn. Zijn echtgenote bezat voor het huwelijk de Nederlandse nationaliteit. Verzoeker is als hulpbesteller bij de P.T.T. werkzaam.

De staatloze verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 16°, is te Bestwina (Polen) geboren. Hij kwam in 1933 uit Duitsland herwaarts om zich duurzaam hier te lande te vestigen. In 1942 week hij met zijn echtgenote naar Zwitserland uit en keerde in Juni 1945 naar ons land terug. Verzoeker gevoelt zich hier thuis en wenst te blijven. Hij is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd. Zowel de echtgenote als de uit het huwelijk geboren kinderen bezitten reeds de Nederlandse nationaliteit. Requestrant is directeur van een groothandel in huiden en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De in artikel 2, onder 1°, genoemde verzoeker is te Leeuwarden geboren als zoon van een vader van Duitse en een moeder van Nederlandse herkomst. Hij heeft nimmer in het buitenland gewoond, kreeg een Nederlandse opvoeding en is met een van huis uit Nederlandse vrouw gehuwd. Requestrant heeft in het Nederlandse leger dienstplicht vervuld. Hij gevoelt zich Nederlander. Als winkelier heeft hij een broodwinning.

De in artikel 2, onder 2°, genoemde verzoeker is van Duitse herkomst. In 1936 heeft hij Duitsland verlaten en zich hier te lande gevestigd. Hij gevoelt zich aan Nederland verknocht en wenst te blijven. Tijdens de oorlogsjaren nam verzoeker actief aan het verzet deel. Ten gevolge van een ongeval heeft hij enige tijd niet kunnen werken; gedurende deze periode werd hij gesteund door de Stichting 1940—1945. Na zijn herstel is hij in de diamanthandel gegaan. Hij kan voorzien in het onderhoud van zich en zijn echtgenote.

De in artikel 2, onder 3°, genoemde verzoeker is te Amsterdam geboren. Zijn vader was van Duitse, zijn moeder van Nederlandse herkomst. Sedert zijn geboorte is verzoeker te Amsterdam woonachtig. Hij kreeg een Nederlandse opvoeding en onderscheidt zich in niets van een geboren Nederlander. Requestrant heeft in het Nederlandse leger dienstplicht vervuld. Hij is met een van origine Nederlandse vrouw gehuwd. De uit het huwelijk geboren kinderen zijn Nederlanders krachtens artikel 2, onder a, van de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap. Als chauffeur verdient hij het brood voor zich en de zijnen.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers, met het oog op de door hen aan den lande bewezen diensten voor kosteloze naturalisatie in aanmerking mogen worden gebracht.

De in artikel 1, onder 2°, genoemde verzoeker heeft vóór het intreden der meerderjarigheid van zijn dochter Rachel het verzoek om naturalisatie ingediend. Hetzelfde geldt voor de in artikel 1, onder 12°, genoemde verzoeker met betrekking tot zijn zonen Antonius Edward, Cornelis Antonius en Johannes en zijn dochter Helena. Het is billijk voornoemde kinderen alsnog bij uitdrukkelijke wetsbepaling mede te naturaliseren.

Alle voorgedragenen hebben zich tijdens de oorlogsjaren gedragen, zoals van toekomstige Nederlanders mocht worden verwacht.

Ten aanzien van allen geldt, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie,

J. H. VAN MAARSEVEEN.